

## Mahdolliset muokkaukset kaupunkiekosysteemialueiden rajausehdotuksiin

*Ympäristöministeriö pyytää kuntia tarvittaessa tarkistamaan kaupunkiekosysteemialueiden rajaamista koskevia ehdotuksiaan.*

*Kunnille 22.10.-19.11.2025 järjestetyn kommenttikierroksen tuloksena saadut ehdotukset paikallisista kaupunkiekosysteemialueiden rajauksista ovat tuoneet tärkeää tietoa kuntien näkemyksistä ja Suomeen sopivista rajaustavoista. Valtaosa kunnista kannatti rajausvaihtoehtoa UCC + paikallisesti muokattu lähialue.*

*Vastausten perusteella ennallistamissuunnitelman kaupunkiympäristöosiota valmisteleva teemaryhmä esittää kunnille kahta rajausmahdollisuutta:*

- 1) UCC-alue (Urban Centers and Clusters) tai*
- 2) UCC-alue täydennettynä lähialueella.*

### **Kuntien lisänäkemyksen toimittaminen**

Jos kunta haluaa muuttaa aikaisempaa kaupunkiekosysteemialueen rajausehdotustaan, pyydämme

1. tarvittaessa tarkistamaan ehdotustaan kaupunkiekosysteemialueensa rajauksesta karttapohjalla sekä
2. toimittamaan ministeriölle karttakuvan pdf-version sekä rajausehdotuksen perustelut, jos kunnan ehdotus muuttuu aikaisemmin esitetystä.

Pyyntöön ei tarvitse vastata, jos kunta ei halua tehdä muutosta aikaisempaan rajausehdotukseen.

Päivitetty rajausehdotus laaditaan liitteissä mainitulle karttapohjalle ja sen tulostettu pdf-versio perusteluineen toimitetaan sähköpostitse ympäristöministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi viimeistään 30.1.2026. Kirjaamoon lähetettävän viestin otsikossa tulee mainita asianumero VN/25123/2024. Ehdotukset ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti.

Jos kunta ei ole toimittanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausehdotusta ensimmäisen kommenttipyyntön, sen jälkeen lähetetyn muistutuksen eikä tämän toisen kommenttipyyntön yhteydessä, kaupunkiekosysteemialueeksi määritellään UCC-alue.

### **Kaupunkiekosysteemialueiden rajausvaihtoehdot**

Suomessa kaupunkiartiklan toimeenpanoa valmisteleva teemaryhmä suosittelee, että rajauksessa käytetään joko vaihtoehtoa 1, joissa kaupunkiekosysteemialue sisältää taajaan asutun UCC-alueen tai vaihtoehtoa 2, jossa taajaan asuttua UCC-aluetta voi täydentää lähialueella.

Mahdollinen lähialue-ehdotus kannattaa rajata siten, että lähialueella on viherpeitteisyyden tai puuston lisäämismahdollisuuksia. Lähialuetta voivat olla esimerkiksi alueet, joilla kaupunkivihreää ja latvuspeittoa voidaan lisätä, sekä kasvialueet, joiden ennakoidaan kehittyvän taajaan asutuiksi UCC-alueiksi. Lähialueiksi ei kannata määritellä karttaruutuja, jotka ovat puolustusvoimien alueita, luonnonsuojelualueita, arvokkaita maisema-alueita ja kulttuuriympäristöjä, maa- ja metsätalouskäytössä olevia alueita tai jotka ovat irrallaan yhdyskuntarakenteesta ja sen kasvusuunnasta.

Lähialue-ehdotuksen laajuus on vapaasti määriteltävissä, mutta rajaamisessa käytetään 1 km<sup>2</sup> karttaruutuja, koska myös UCC-alueet määrittävät 1 km<sup>2</sup> karttaruutuuina. Näin myös varmistetaan, että ennallistamissuunnitelman seuranta toteutuu johdonmukaisesti, jos lähialueista kehittyä myöhemmin UCC-alueita. Ennallistamissuunnitelmaa päivitetään vuosina 2032 ja 2042, ja silloin kaupunkiekosysteemialueita tulee päivityksen yhteydessä laajentaa, jos vuoden 2026 kaupunkiekosysteemialueen ulkopuolelle on syntynyt uusia UCC-alueita.

### **Mitä asetuksen toimeenpanosta ei vielä tiedetä?**

Kaupunkivihreän ja latvuspeiton tyydyttäviä tasoja vuodesta 2031 alkaen ei vielä tiedetä, koska komissio vahvistaa ohjauskehityksen tyydyttävien tasojen asettamiselle vasta vuoden 2028 loppuun mennessä. On myös epäselvää, onko kaupunkiekosysteemialueita mahdollista muokata ennallistamissuunnitelman vuosien 2032 ja 2042 päivityskierrosten yhteydessä jäsenmaiden toiveiden perusteella.

Ennallistamisasetuksen mukaisesti kaupunkivihreän ja latvuspeiton seurannassa käytettävien satelliittikuva-aineistojen toimivuus hyvin pienipiirteisen latvuspeiton seurannassa osin epävarmaa, mutta vuoden 2025 lopun uusimmassa satelliittikuva-aineistossa osa havaituista puutteista on korjattu.

### **Kaupunkiympäristöartiklan soveltamisala ja tavoitteet**

Ennallistamisasetuksen artikla 8 koskee tiiviisti asuttuja kaupunkimaisia ympäristöjä ja sen soveltamisalaan kuuluvat kunnat määräytyvät 1 km<sup>2</sup> karttaruutujen asukastiheyden perusteella. Liitteenä on lista kunnista, joiden komissio on vahvistanut kuuluvan artiklan piiriin.

Artiklan tavoitteet edellyttävät kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvavaa kehitystrendiä vuosina 2031-2050 seuraavasti:

- Kaupunkivihreän pinta-alan tulee kasvaa kaupunkiekosysteemialueiden yhteenlasketulla kansallisella tasolla.
- Latvuspeiton tulee kasvaa erikseen jokaisella kaupunkiekosysteemialueella.

Jäsenvaltio seuraa kasvua eurooppalaisen satelliittikuva-aineiston pohjalta (10x10 m karttaruudut) kuuden (6) vuoden välein vuodesta 2031 alkaen. Seuranta jatketaan, kunnes saavutetaan jäsenvaltiossa asetettavat tyydyttävät tasot. Tyydyttävät tasot määritellään vasta ennallistamissuunnitelman laatimisen jälkeen, koska komissio toimittaa puitteet tasojen määrittelylle vuoden 2028 loppuun mennessä.

Ennallistamisasetus on jäsenvaltioita sitova ja siten kaupunkivihreän ja latvuspeiton seurannasta ja raportoinnista komissiolle vastaavat jäsenvaltiot. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan ennallistamisasetuksen artikla 8 ei aiheuta tarvetta lakimuutoksiin vaan artiklaa toimeenpanevat toimenpiteet ovat kuntien omia ja kuntien toteuttamia nykyisen lainsäädännön pohjalta.

### **Ennallistamissuunnitelman laatiminen**

Euroopan unionin jäsenvaltiot laativat kansalliset ennallistamissuunnitelmansa elokuun 2026 loppuun mennessä. Kaupunkiympäristöjen osalta suunnitelmassa määritellään kaupunkiekosysteemialueet, joilla kaupunkivihreän ja latvuspeiton kehitystä seurataan, sekä toimenpiteet, joilla kaupunkivihreää ja latvuspeittoa aiotaan lisätä.

Suomessa ennallistamissuunnitelmaa valmistellaan ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön johdolla viidessä teemaryhmässä. Työtä ohjaa ohjausryhmä, jota johtavat ministeriöiden kansliapäälliköt ja jossa ovat mukana hallituspuolueiden valtiosihteerit. Lopullisen päätöksen ennallistamissuunnitelman sisällöstä tekee Suomen hallitus.

### **Liitteet ja linkit**

- Liite 1. Lista artiklan 8 soveltamisalan piiriin kuuluvista kunnista
- Liite 2. Ennallistamisasetuksen mahdollistamat kaupunkiekosysteemialueiden rajaustavat
- Liite 3. [Karttapohja](#) rajausehdotusten merkitsemiseen ja Ohje lähialueen määrittelyyn verkkokartalla
- Liite 4. Lisätietoa: [Kaupunkivihreä 2023 verkkokartta](#) ja [Latvuspeitto 2021 verkkokartta](#)

### **Yhteyshenkilöt ja lisätiedot**

Lisätietoja asiasta antavat erityisasiantuntija Virve Hokkanen [virve.hokkanen\(at\)gov.fi](mailto:virve.hokkanen(at)gov.fi).

## Liite 1. Artiklan 8 soveltamisalan piiriin kuuluvat Manner-Suomen kunnat

Artikla 8 koskee kuntien taajaan asuttuja alueita eli ns. UCC-alueita (Urban Centers and Clusters), jotka täyttävät "kaupungin" määritelmän, jossa väestöstä vähintään 50 % asuu yhdessä useammassa kaupunkikeskuksessa TAI "pienemmän kaupungin ja esikaupungin" määritelmän, jossa alle 50 % asuu kaupunkikeskuksessa, mutta vähintään 50 % kaupunkiklusterissa. Asukastiheyden tarkastelu tehdään 1 km<sup>2</sup> karttaruutuja käyttäen. Manner-Suomessa artiklan soveltamisalan piiriin kuuluu 66 kuntaa.

Komission joulukuussa 2025 toimittaman tiedon mukaan Suomessa soveltamisalan piiriin kuuluvat seuraavat kunnat.

Kunnat	Ympäristöministeriön huomiot edellisen kommenttikierroksen pohjalta
Espoo	
Forssa	
Hamina	
Hanko	
Heinola	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Helsinki	
Hyvinkää	
Hämeenlinna	
Iisalmi	
Imatra	
Joensuu	
Jyväskylä	
Järvenpää	
Kaarina	
Kajaani	
Kangasala	Karttakuvan tuloste puuttuu. Tarkistettu ehdotettu rajaus verkkokartalta.
Kankaanpää	
Karkkila	
Kauniainen	Ei ole tarvetta tarkistaa ehdotusta, koska koko kunta on UCC-alueita.
Kemi	
Kempele	
Kerava	
Kirkkonummi	
Kokkola	
Kotka	
Kouvola	
Kuopio	
Kuusamo	
Lahti	

Lappeenranta	
Lapua	
Lempäälä	
Lieksa	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Lohja	
Mikkeli	
Murame	
Naantali	
Nokia	
Nurmijärvi	
Oulu	
Paimio	
Pietarsaari	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Pirkkala	Karttakuvan tuloste puuttuu. Tarkistettu ehdotettu rajaus verkkokartalta.
Pori	
Porvoo	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Raahe	
Raasepori	Karttakuvan tuloste puuttuu. Tarkistettu ehdotettu rajaus verkkokartalta.
Raisio	
Rauma	
Riihimäki	
Rovaniemi	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Salo	
Savonlinna	
Seinäjoki	
Tampere	Karttakuvan tuloste puuttuu. Tarkistettu ehdotettu rajaus verkkokartalta.
Tornio	
Turku	
Tuusula	
Ulvila	
Uusikaupunki	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Vaasa	
Valkeakoski	
Vantaa	
Varkaus	
Ylivieska	Ei ole ehdottanut kaupunkiekosysteemialueen paikallista rajausta
Ylöjärvi	

## Liite 2. Ennallistamisasetuksen mahdollistamat kaupunkiekosysteemialueiden rajaustavat

[Komission ennallistamisasetuksen](#) artiklan 14 mukaan kaupunkiekosysteemialueiden rajaamiseen on useita vaihtoehtoja:

### **14 artikla, Kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen**

*“4. Jäsenvaltioiden on määritettävä ja kartoitettava 8 artiklassa tarkoitetut kaupunkiekosysteemialueet kaikkien kaupunkienssa, pienempien kaupunkienssa ja esikaupunkienssa osalta. Kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin kaupunkiekosysteemialueeseen kuuluvat:*

*a) koko kaupunki tai pienempi kaupunki ja esikaupunki; tai*

*b) kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin osat, mukaan lukien vähintään sen kaupunkikeskukset, kaupunkiklusterit ja, jos asianomainen jäsenvaltio katsoo sen asianmukaiseksi, kaupungin lähialue.*

*Jäsenvaltiot voivat yhdistää kahden tai useamman vierekkäisen kaupungin tai kahden tai useamman vierekkäisen pienemmän kaupungin ja esikaupungin tai molempien kaupunkiekosysteemialueet yhdeksi näille kaupungeille tai pienemmille kaupungeille ja esikaupungeille **yhteiseksi kaupunkiekosysteemialueeksi.**”*

Asetuksen artiklan 3 mukaan lähialue tarkoittaa kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden (eli UCC-alueiden) viereisiä alueita ja määrittelyssä tulisi soveltaa yhden kilometrin ohjeellista etäisyyttä:

### **3 artikla, Määritelmät**

*“Tässä asetuksessa tarkoitetaan:”*

*“19) ”kaupunkien lähialueilla” kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden viereisiä alueita, mukaan lukien vähintään kaikki alueet, jotka sijaitsevat enintään yhden kilometrin etäisyydellä kyseisten kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden ulkorajoista ja jotka sijaitsevat samassa kaupungissa, pienemmässä kaupungissa tai esikaupungissa kuin kyseiset kaupunkikeskukset tai kaupunkiklusterit;”*

[Komission ennallistamissuunnitelmaportaalin kysymys- ja vastausosiossa](#) sekä artiklaa 8 koskevassa menetelmäohjeessa komissio kuitenkin ohjeistaa, että mahdollisille tiiviitä alueita ympäröiville lähialueille ei ole ala- tai ylärajaa:

### **“Komission NRR portal Q&A: How can peri-urban areas be accounted for?**

*As Member States are free to establish their urban ecosystem area (UEA) boundaries anywhere within the LAU - as long the UAE consists of at least the urban centres and urban cluster – there is **no obligation to set any specific peri-urban area (at 1km, or any other distance)**. It is, however, **strongly recommend that a peri-urban area is included around the built-up area of the city** to avoid any unwanted displacement of development to an area just outside the current built-up area.”*